

Det er slett ikke bare kjærlighet i gatene fire år

Hatet ulmer

HETS: «Synd ABB var alene, men det kommer flere», skriver en kvinne under fullt navn på Facebook. Fire år etter 22. juli gløder hatet mot innvandring og Arbeiderpartiet i nettets mørke kroker.

22. JULI

Av Alf Skjeseth og
Thea Storøy Elnan

«Breivik er ingen ting, vent til AP får inn nok muslimer, da vil blodet flyte og ap velgerne blir stolte over valget de gjorde sammen med STØRE», skrev en mann på Facebook-sida til SIAN (Stopp islamiseringen av Norge), to dager før 22. juli-markeringene.

«I dag er gatene fulle av kjærlighet», sa kronprins Haakon under massemønstringen i Oslo rett etter 22. juli. Men det er mer enn kjærlighet som fyller gatene.

Konfronterte netthetser

Fylkessekretær Odin Adelsten Bohmann i Telemark Arbeiderparti fikk nok av netthetsen, og tok til motmæle mot en av avsenderne. Svaret var utskjelling og duglte trusler.

– Aggresjonen mot tidligere AUF-leder Eskil Pedersen og stemplingen av ham som «feiging» lever videre, i blanding med hat mot muslimer og Arbeiderpartiet. Jeg klarer ikke å distansere meg fra kommentarfeltene i denne saken, og sendte en skarp melding til en kvinne som kom med noen av de verste tiradene. Jeg ba henne skamme seg over å skrive på den måten om hvordan ungdommer reagerte i en ekstrem krisesituasjon, sier Bohman til Klassekampen.

– Hvordan var svaret?
– Jeg hadde håpet på et sivilisert ordskifte som kunne få henne på bedre tanker. Helst ville jeg tatt en kopp kaffe og prøvd å komme i dialog med slike som henne. Men jeg ble overøst med skjellsord, som «Ap-slikker»

OFFER: Arbeiderpartiet var terroraksjonenes hovedmål 22. juli, og blir også møtt med en voldsom aggresjon i sosiale medier.

TAR IGJEN: Flere bør ta til motmæle mot netthets, mener Odin Adelsten Bohmann, fylkessekretær i Telemark Arbeiderparti.

FOTO: PRIVAT

og liknende. Dette spredde seg i hennes krets på nettet, og snart dukket spørsmålet opp om å avlegge meg et «hjemmebesøk».

– Føler du deg truet?

– Nei, dette er en ekstremt ufin stil, men jeg tar det ikke bokstavelig. Det er slike uttrykk som brukes av folk som føler seg tryggest ved en skjerm. – De færreste orker å ta direkte igjen med hetsen på nettet? – Ja, og dette er etter min mening en del av grunnen til at vi ikke får tatt det nødvendige oppgjøret med hat og rasisme, som vi har snakket om siden terroren for fire år siden. Altfor mange skyver det bare vekk og definerer netthetserne som «sjuke eller gjerne». Men vi

kan ikke la folk med en slik virkelighetsoppfatning leve i en boble uten å prøve å balansere bildet, selv om det kan være svært ubehagelig.

Like lille som før

Hatet og hetsen på nettet er like ille som før 22. juli 2011, og delvis verre, sier ekstremismeforskeren Lars Gule. – 22. juli kom terroren som et referansepunkt. Likevel gir folk uttrykk for at de deler store deler av massemorderens virkelighetsoppfatning. Noen gjør det tilsynelatende sivilisert, ved å ta avstand fra volden. Andre får seg til å vise forståelse for at multikulturalismen gjorde Anders Behring Breivik så frustrert at han handlet som han gjorde, sier han.

Gule sier at det ikke er fristet på omfanget av dette.

– Vi ser at hatgrupper florerer, særlig på Facebook. Dette blir oppfattet som et slags fristed, der mange bolttrer seg i

den villfarelsen at dette skjer i et lukket rom.

Gule mener dette er vanskelig å bekjempe, blant annet fordi Breiviks ideologi ikke er konsistent.

– Noe av forklaringen kan være at oppfatningene er ganske utbredt. De finnes ikke bare i et lite, rasistisk og/eller islamofobt miljø, men mer eller mindre i de fleste partier. Heller ikke målet for drapsorgien, Arbeiderpartiet, er med sin strenge innvandringspolitikk fri for fremmedfiendtligheten, sier han.

– Likevel er det en voldsom aggresjon mot Arbeiderpartiet?

– Dette virker som et paradoks, men her går det en svart tråd tilbake til mellomkrigstida. Hatet mot Olof Palme i Sverige er et kjent eksempel. Rasistiske holdninger, anti-kommunisme og hat mot sosialdemokratiet er sentrale elementer i den høyreekstreme retorikken Breivik sto for, og

etter terroraksjonene 22. juli: fortsatt

FOTO: CHRISTOPHER OLSSØN

som han ikke er alene om, sier Gule.

Dårlig organisert

Øyvind Strømmen har skrevet bok om høyreekstremisme på sosiale medier og mener hatet mot AUF og Arbeiderpartiet på nett ser større ut enn hva det faktisk er.

– I Norge er ikke trusselen fra høyreekstreme spesielt stor, fordi den er dårlig organisert. Disse folka har det i kjeften, men klarer ikke engang å stille opp på en demonstrasjon, sier han.

Mange av dem som ytrer seg skarpest gir ifølge Strømmen blaffen i anonymitet, fordi de faktisk står for det de skriver.

– Mange av dem som i dag omtales som «troll» er ikke egentlig det. De mener det de skriver, og nøler ikke med å bruke sterke ord, heller ikke under fullt navn, sier han.

Uvøren språkbruk og drøy retorikk kan være veldig så-

FAKTA

Netthets:

- Flere AUF-ere og folk i Arbeiderpartiet har opplevd netthets av politisk høyreradikale etter 22.juli.
- Forskning viser at spesielt høyreradikale bruker sosiale medier som nyhets- og ytringskanal fordi de opplever at andre medier feilsiterer dem.
- Eksempler på høyreradikale grupper på Facebook er Fedrelandet viktigst og Stopp Islamiseringen av Norge.
- Arbeiderpartiet har en lang historie med hatytringer mot seg.
- Flere studier tyder på at de fleste netthetserne er mennesker utenfor de beste livsvilkår.

rende, spesielt for folk som har opplevd dramatiske hendelser. Likevel er det ikke språkbruken i seg selv man skal være bekymret for, mener Strømmen.

– Det er når forræderretorikken og borgerkrigsfantasiene kommer fram at det blir skummelt. Det er en del tenkning der som har et åpenbart voldspotensial.

Tror de ikke synes

En grunn til at flere og flere skriver hatefulle ytringer under fullt navn kan være at mange rett og slett ikke forstår at det de skriver på Facebook er synlig for flere enn venner eller medlemmer i lukkede grupper.

– Innstillingene for person-

vern på Facebook endres hele tida og er ikke lette å henge med på, sier Anders Olof Larsson, postdoktor ved Institutt for medievitenskap på Universitetet i Oslo.

Han har forsket på oppmerksomheten som høyreradikale partier i Skandinavia får på sosiale medier. Høyrepopulistiske partier som Fremskrittspartiet, Sverigedemokraterna og Dansk Folkeparti bruker ofte sosiale medier som nyhetskanal, fordi de opplever seg selv som feilsitert i andre medier.

– I tillegg er det lettere å sitte bak en skjerm når en har kontroversielle meninger, sier han.

alfs@klassekampen.no
theae@klassekampen.no

RISIKOVILLIG: Jon Fredrik Baksaas.

FOTO: TOM HENNING BRATLIE

Norsk pengemaskin

VOKSEVERK: Under Jon Fredrik Baksaas har Telenor gitt den norske stat 49 milliarder i utbytte. Den avtroppende konsernsjefen mener Telenor må fortsette å ta sjanser for å vokse.

TELENOR

Av Emilie Ekeberg

De siste tre månedene har Telenor omsatt for over 30 milliarder kroner. Overskuddet er på over 10 milliarder.

Det var derfor en fornøyd Telenor-sjef som i går presenterte resultatet for andre kvartal i telegigantens presesenter på Fornebu. Det var også hans siste kvartalspresentasjon, ettersom Sigve Brekke overtar som konsernsjef i midten av august.

Og det er først og fremst den offensive satsingen internasjonalt som har skylden for de gode tallene.

– Vår merkevare er nå synlig for 1,2 milliarder mennesker i verden. Det er ganske unikt for en norsk merkevare, sa Baksaas under presentasjonen.

Særlig den ferske investeringen i Myanmar trakk Baksaas frem som forklaring på de gode tallene. Denne måneden passerte Telenor 10 millioner kunder i det tidligere militærdiktaturet.

Vil fortsette å ta risiko

Når Baksaas om en liten måned går av som konsernsjef, skal han være rådgiver for Telenor-styret.

Baksaas håper Telenor vil fortsette å ta risiko.

– Det er ingen naturretter at vi, med fem millioner mennesker i ryggen, skulle klare å komme så langt. Vi er i dag den største ikke-asiatiske aktøren i Asia, sier Baksaas til Klassekampen.

Siden han overtok som konsernsjef for 13 år siden har Telenor betalt 49 milliarder kroner i utbytte til sin største eier, den norske stat.

FAKTA

Telenor:

■ Telenor opererer under den blå propell-logoen i 13 land, og de har eierskap til mobilskoper i ytterligere 14 land gjennom teleselskapet VimpelCom.

■ Telenors driftsinntekter var på 30,2 milliarder kroner i andre kvartal i år. I samme kvartal i fjor var driftsinntektene på 27,7 milliarder kroner.

■ Driftsresultatet før avskrivninger var på 10,6 milliarder i andre kvartal i år.

Og det kan vi takke den offensive Asia-satsingen for.

– Vi har investert omtrent 130 milliarder kroner i utlandet, men vi har tatt hjem igjen omtrent 90 av dem, gjennom utbytter og tilbakebetalte lån. Så da har vi netto investert 40 milliarder. Og den investeringen er verdt mellom 130 og 150 milliarder i dag. Det er ingen tvil om at internasjonaliseringen av Telenor har fått oss dit vi er i dag.

– Det har vært kritikk av at internasjonaliseringen har gått på bekostning av infrastruktur i Norge?

– Jeg kan ikke se at den kritikken er der lenger i særlig grad. Det var en gang en ordfører som spurte meg hvorfor vi investerer i Pakistan når han ikke hadde dekning på hytta si. Ser du mange tak fra hytta di?, spurte jeg. Nei, takk og pris, der er jeg alene, sa han. Der har du forklaringen. Det er mange tak i Pakistan. Det er et stort marked.

– Og vi har vel Europas beste dekning i Norge, når det gjelder både mobil og bredbånd.

– Hvordan ser Telenor ut om ti år?

– Jeg håper vi kan si at vi har klart å håndtere de store utfordringene og mulighetene som ligger i et digitalisert samfunn. Da må vi være tidlig ute, tørre å ta nye skritt, og tørre å gjøre nye investeringer. Vi må ikke være redd for å flytte på posisjonene våre. Om du bare konsentrerer deg om å beskytte det gamle, så mister du gradvis utviklingskraften, sier Baksaas.

emiliee@klassekampen.no